

HACI MUHARREM HİLMÎ EFENDİ (1294-1384 H/1878-1964) -3-

(...dünden devam)

1323 (1925-26)ya kadar Erzurum'da kalan Hacı Muharrem Efendi, bu tarihte emekliye ayrılıp doğum yeri olan Elazığ'a geldi ve kendisini tamamen ilme ve irşâda verdi. Hem zahir ilimlerde bilgin, hem bâtın ilimlerde engin olan zü'l-cenâheyn bir insan-ı kâmil idi. İnzivâyı seçtiğinden evinden fazla dışarı çıkmazdı. Okur, okuturdu.

Pek çok kimse onun ilminden ve feyzinden istifade etmiştir. Talebesi arasında imamlar, vâizler, müftîler, öğretmenler, subaylar vardı. İyi bir âlim, gerçek bir mutasavvıf, kâmil bir insan idi. Tasavvufu asla bir geçim vasıtası yapmadı. Emekliye ayrıldığı zaman, Erzurum'da ev alıp kalması için bir müridinin hediye olarak uzattığı 300 altını geri çevirmiştir. Gösterişi sevmezdi. Nâfile ibadetlerini gizlerdi. Çok huzurlu kıldığı namazlarında ağlardı. Gösterişleri sevmez, görüntü değil, öz arardı:

"Bezersin kendinî zâhir libâsiyle tavûs gibî

Ki dêsünler bû zamânda bu âdem ehl-i hürmettir.

İki cihânda yoktur fâydası riyâkâr olma,

Ne fâide sana derler isé ehl-i kerâmettir."

Kütüphanesi nâdir eserlerle dolu idi. Maalesef vefatında bu kütüphane yok pahasına satılmıştır. Tasavvufa, ferâize, va'za dair eserler yazmıştır. Fakat hayatında gördüğüm, hattâ okuduğum bu eserlerden bir kısmının, satılan kütüphanesiyle birlikte şuraya buraya dağılıp kaybolduğu kanâatindeyim. Şairliği yanında yanık sesiyle çok güzel İlâhî besteleyip okuyan, musikîşinâs ve aynı zamanda mâhir bir hattât idi. En önemli eseri, şiirlerini içeren Dîvânıdır.

Dînin özüne bağlı, özü, sözü doğru bir bilgin olarak yaşadı. Tasavvufta irfan derecesine ermiş ve irfanı kendisine hal edinmişti. Riyâdan aslâ hoşlanmaz, ibadetlerini dahi gizlerdi. Gönlü Allah aşkı ile coştığı halde halktan biri gibi yaşardı. Evinde süsten, debdebeden eser yoktu. Evinin eşyası sade, dört hasır koltuk, birkaç kilimden ibaretti. Salonda tahta döşemenin üstünde sergisi yoktu. Hep minder üzerinde otumuştur.

(devamı yarın..)